

«Το έννομο συμφέρον και ο ρόλος των τοπικών ΜΚΟ στη διάχυση της περιβαλλοντικής πληροφορίας και τη δίωξη»

Αγγελίνα Μπάρλα
Δικηγόρος Αθηνών

NGO MEETING LIFE NATURA THEMIS
11.03.2017

Δικαίωμα στο περιβάλλον

- Προσωπικό
- Συλλογικό
- Δικαίωμα Αλληλεγγύης

Το δικαίωμα στο περιβάλλον ως συλλογικό δικαίωμα

Υποχρεώσεις ΜΚΟ:

- **Διάχυση της περιβαλλοντικής πληροφορίας**
 - Συλλογή, επεξεργασία, ανάλυση περιβαλλοντικών δεδομένων
 - Διάθεση μέσω ιστοσελίδων και βάσεων δεδομένων
 - Εκδηλώσεις, σεμινάρια, ημερίδες σε κεντρικό αλλά και τοπικό επίπεδο

Σκοπός: Ευαισθητοποίηση και δράση προς αποφυγή δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Έννομο συμφέρον για την πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία

- **Σύμβαση του Άαρχους:**
 - πρόσβαση σε πληροφορίες (1^{ος} πυλώνας)
 - συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων (2^{ος} πυλώνας)
 - πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (3^{ος} πυλώνας)
 - ρητή αναγνώριση ΜΚΟ ως φορέων των δικαιωμάτων που προστατεύει
 - Οδηγία 2003/4 περί πρόσβασης στην περιβαλλοντική πληροφορία
 - Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο με την Κ.Υ.Α. υπ' αριθμ. Η.Π. 11764/653/2006 (ΦΕΚ 327B/06)

Κ.Υ.Α. Η.Π. 11764/653/2006 (ΦΕΚ 327B/06)

- Δικαίωμα κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου να ζητά περιβαλλοντικές πληροφορίες από τις Δημόσιες αρχές χωρίς την επίκληση έννομου συμφέροντος

- Διάδοση περιβαλλοντικών πληροφοριών από τις Δημόσιες αρχές μέσω βάσεων δεδομένων σε δικτυακών τόπων (λ.χ. www.epper.gr)

Προσφυγή στη δικαιοσύνη

- Δικαίωμα προσφυγής των περιβαλλοντικών ΜΚΟ στα:
 - Πολιτικά Δικαστήρια
 - Ποινικά Δικαστήρια
 - Διοικητικά Δικαστήρια

Προσφυγή στα πολιτικά δικαστήρια

- Διαφορές ιδιωτικού δικαίου, αστικής φύσεως ανάμεσα σε ιδιώτες (π.χ. κληρονομικές, μισθωτικές κ.ο.κ.)
- Ορισμός «περιβάλλοντος» από το ιδιωτικό δίκαιο:
 - σύνολο αγαθών που συνθέτουν το ζωτικό χώρο του ανθρώπου
 - συμβάλλουν στην ανάπτυξη της προσωπικότητας
 - είναι απαραίτητα για την επιβίωση, υγιεινή διαβίωση και εξασφάλιση ποιότητας ζωής

➔ Παράδειγμα έγερσης αγωγής στα πολιτικά δικαστήρια: Υπόθεση κοπής δένδρων στην περιοχή του Μασταμπά/ Αποφ. ΜΠρΗρ. 3308-1411/2010

Προσφυγή στα ποινικά δικαστήρια

- Ποινικά αδικήματα προβλεπόμενα από Νόμους και από τον Ποινικό Κώδικα, π.χ.:
 - Εμπρησμός δασών (ΠΚ 265)
 - Δηλητηρίαση πηγών και τροφίμων (ΠΚ 279)
 - Ρύπανση (ΠΚ 428)
 - Ποινική προστασία άγριας χλωρίδας και πανίδας (Ν. 4042/2012)
 - Βάναυση συμπεριφορά σε ζώα (Ν. 4235/2014)
 - Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος (Ν. 743/1977)
 - Παράνομη λατομική δραστηριότητα (Ν. 1428/1984)
 - Προστασία δασικών εκτάσεων/βοσκή (Ν. 998/1979)
- Επιβολή ποινών οριζόμενων εκ νόμου

Έννομο συμφέρον ΜΚΟ στην ποινική δίκη

- Άρθρο 7 Ν. 4042/2012 περί ποινικής προστασίας του περιβάλλοντος:
 - Ειδική μνεία στις ΜΚΟ για δικαίωμα παράστασης πολιτικής αγωγής
 - Υποστήριξη της κατηγορίας, χωρίς απαραίτητη ύπαρξη άμεσης ζημίας
 - Αίτημα η επαναφορά στην προτέρα κατάσταση

ΜΚΟ: Δικαίωμα **καταγγελίας** του περιβαλλοντικού εγκλήματος ενώπιον των εισαγγελικών αρχών

➔ Παράδειγμα: Καταγγελία περιβαλλοντικής οργάνωσης για λαθροθηρία κρι-κρι στη νήσο Ντία

Προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια

- Κατά πράξεων ή αποφάσεων οργάνων που ασκούν τη Δημόσια Διοίκηση (λ.χ. αδειοδοτήσεις, πρόστιμα, φορολογία)
- ΣτΕ: δικαίωμα προσφυγής μιας ΜΚΟ στη Διοικητική Δικαιοσύνη, χωρίς θεμελίωση άμεσου και ειδικού εννόμου συμφέροντος

Συμπέρασμα

Ενδεδειγμένη έρευνα πριν την καταγγελία της αξιόποινης πράξης

Διευκόλυνση έργου προανακριτικών αρχών

Πολυεπίπεδη συμβολή ΜΚΟ

Αποτελεσματική προστασία του φυσικού περιβάλλοντος